УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Датум 23. 11. 2023.

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовао комисију

25. 10. 2023. Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду

Одлуком бр. 2913/1 Наставно-научног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду образована је комисија за оцену подобности докторанда Катарине Фуртуле.

2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назив уже научне области за коју је изабран у звање, датум избора у звање и назива факултета, установе у којој је члан комисије запослен:

1. др Милица Кецојевић, доцент (председник Комисије), наука о књижевности, српска књижевност, 2023, Филолошки факултет Универзитета у Београду;
2. др Јана Алексић, виши научни сарадник, историја српске књижевности 20. века, књижевна критика, 2022, Институт за књижевност и уметност у Београду;
3. др Слађана Јаћимовић, редовни професор, књижевност и методика српског језика и књижевности, 2018, Факултет за образовање учитеља и васпитача Универзитета у Београду.

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Катарина Фуртула је рођена 1994. године на Палама. Дипломирала је 2016. године на Катедри за српски језик и књижевност на Филозофском факултету Универзитета у Источном Сарајеву. Исте године је похађала и Летњу школу „Академије Андрић" у Андрићграду, под називом „Култура сећања". Затим, 2017. године и Летњу школу „Иво Андрић у нашем времену", такође у склопу „Академије Андрић" у Андрићграду. На истом факултету, 2019. године завршила је мастер студије одбранивши рад на тему „Тачке гледишта у *Житију краљице Јелене* архиепископа Данила II". Исте године је похађала и Шесту летњу школу „Академије Андрић" под називом „Савремени роман". Докторске академске студије је уписала 2019. године на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

1. *Наслеђе Нове критике*, Наш траг: часопис за књижевност, уметност и културу, Бр: 1−4/2020, година XXVII, Велика Плана
2. *Десакрализација и гротескно у роману Ништа Видосава Стевановића*, Повеља: часопис за књижевност, уметност и културу, Бр: 1/2020, година L, Краљево
3. *Црвени петао лети према небу Миодрага Булатовића кроз визуру Анатомије критике Нортропа Фраја*, Савремена проучавања језика и књижевности, ФИЛУМ Крагујевац: Зборник радова са XIII научног скупа одржаног 10. априла 2021. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу, Година: XIII, Књ. 2

4. *Дјело Иве Андрића у тумачењу Љубише Јеремића*, Савремена српска проза: „Љубиша Јеремић и српска проза", Зборник радова са књижевних сусрета Савремена српска проза 5−6. новембар 2021, Трстеник
5. *Српска модерна и књижевност авангарде у Колу*, Плаве очи српске књижевности, Српска књижевна задруга, Београд, 2022.

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Увидом у биографију и библиографију кандидата, комисија сматра да кандидат мср Катарина Фуртула испуњава све услове за израду докторске дисертације.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

НАПОМЕНА: Кликните да бисте почели унос текста.

За ментора је предложен др Милан Алексић, ванредни професор Филолошког факултета у Београду, Катедра за српску књижевност са јужнословенским књижевностима.

Библиографија ментора са најмање 5 јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација.

1. *Богдан Поповић и српска књижевност*, Друштво за српски језик и књижевност Србије, Београд, 2014.
2. *Књижевнокритичка мисао Љубомира Недића*, Албатрос плус, Београд, 2018.
3. *Тумачење Кочићеве приповетке „Мрачајски прото"*, „Књижевност и језик", LVIII, 3/4, 2011, стр. 313−322.
4. *Андрићева прва збирка приповедака – одабир и композиција*, у: *Дело Иве Андрића*, Српска академија наука и уметности, Београд, 2018, стр. 367−381.
5. *Историјска тематика у међуратним приповеткама Вељка Петровића*, у: „Вељкови дани 2018, 2020.", XII/XIII, Градска библиотека „Карло Бијелицки", Сомбор, 2022, стр. 105−125.
6. *Приповедачки поступак у роману „Стојна ветрењача" Радована Белог Марковића*, у: *Кроз капије будућих времена*, Матична библиотека „Љубомир П. Ненадовић", Ваљево, 2022, стр. 258−271.
7. *Тумачење приповетке „Мост на Жепи" Иве Андрића*, „Књижевност и језик", LXIX, 2, 2022, стр. 405−414.

Комисија сматра да проф. др Милан Алексић **испуњава све услове за ментора ове докторске дисертације за област** српска књижевност.

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ:

ОЦЕНА:

1. формулације назива тезе (наслова)

Комисија закључује да је радни назив тезе „Проза Радослава Братића" **прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.**

2. предмета (проблема) истраживања

Опис теме:

Докторска дисертација „Проза Радослава Братића" ће се бавити проучавањем целокупног прозног опуса Радослава Братића, односно осветљавањем доминантних карактеристика његове

поетике. Анализом ће бити захваћена не само три романа: *Смрт спаситеља* (1973), *Сумња у биографију* (1980) и *Трг соли* (2002), и три збирке приповедака: *Слика без оца* (1985), *Страх од звона* (1991) и *Зима у Херцеговини* (1995), него и аутопоетичка књига *Шехерезадин љубавник* (1996), те књига „есеја и приказа" *Писац и документ* (2000). Увођење дела нефикционалне прозе у интерпретативни видокруг допринеће наглашавању веза које, ван сваке сумње, постоје између корпуса уметничких и неуметничких остварења овог савременог српског аутора, једнако као што ће допринети бољем разумевању и тумачењу прозе савременика о којима је Братић промишљао.

Комисија закључује да је предложени предмет истраживања својом сложеношћу, актуелношћу и значајем у областима дисертације.

3. Библиографија прелиминарних истраживања

Кандидат је приложио библиографију од 60 библиографских јединица релевантних за истраживање. Овде наводимо јединице најзначајније за истраживање:

1. Абот 2009: Х. Портер Абот, *Увод у теорију прозе*, прев. М. Владић, Службени гласник, Београд
2. Бал 2000: М. Бал, *Наратологија*, прев. Р. Мирковић, Народна књига – Алфа, Београд
3. Батлер 2012: К. Батлер, *Постмодернизам: сасвим кратак увод*, прев. П. Мирчетић, Службени гласник, Београд
4. Бахтин 1989: М. Бахтин, *О роману*, прев. А. Бадњаревић, Нолит, Београд
5. Башлар 2005: Г. Башлар, *Поетика простора*, прев. Ф. Филиповић, Алеф: библиотека часописа Градац, Чачак
6. Бидерман 2004: Х. Бидерман, *Речник симбола*, прев. М. Живановић, Х. Ћопић и М. Тарар-Тутуш, Плато, Београд
7. Бити 2005: В. Бити, *Интерес приповједног текста*, Свеучилишна наклада Либер, Загреб
8. Георгијевски 2012: Х. Георгијевски, „Сумња као стваралачки изазов" у *Књижевна и научна рецепција Братићевог дјела*, Просвета: „Филип Вишњић", Београд
9. Делић 2012: Ј. Делић, „Континуитет и мијене" у *Књижевна и научна рецепција Братићевог дјела*, Просвета: „Филип Вишњић", Београд
10. Душанић 2012: Д. Душанић, „Шта је аутофикција?" у *Књижевна историја*, год XLIV, бр. 148
11. Душанић 2017: Д. Душанић, *Фикција као сведочанство*, Досије студио, Београд
12. Ђорђић 2017: С. Ђорђић, „Братићев завичајни роман" у *Српска проза данас: Књижевно дјело Радослава Братића*, приредио Ј. Делић, СПКД „Просвјета", Билећа
13. Едмистон 1995: V. Edmiston, „Fokalizacija i pripovedač u prvom licu: jedna revizija teorije", prevod V. Petrović, u *Reč*, god. II, br. 08, april, Beograd (95−101)
14. Елијаде 2004: M. Eliade, *Aspekti mita*, prev. N. Pejović, Demetra, Filosovska biblioteka Dimitrija Savića, Zagreb
15. Женет 1983: G. Genette, „Tipovi fokalizacije i njihova postojanost", prev. D. Celebrini, u *Republika*, god XXXIX, br. 9, rujan, Zagreb (114−131)
16. Женет 1985: G. Genette, *Figure*, prev. M. Miočinović, „Vuk Karadžić", Beograd
17. Жмегач 1987: V. Žmegač, *Povijesna poetika romana*, Grafički zavod Hrvatske, Zagreb
18. Јеремић 1973: Љ. Јеремић, *Проза новог стила (критике и огледи)*, Просвета, Београд
19. Ковач 2012: М. Ковач, „Одбрана од страха" у *Књижевна и научна рецепција Братићевог дјела*, Просвета: „Филип Вишњић", Београд
20. Кон 1984: D. Kohn, „Pripovijedni monolog", prevod B. Kamenski, u *Republika*, god. XL, br. 1, Zagreb (101−134)
21. Кордић 2000: Р. Кордић, *Аутобиографско приповедање*, Народна књига – Алфа, Београд
22. Лотман 1976: J. M. Lotman, *Struktura umetničkog teksta*, prev. N. Petković, Nolit, Beograd
23. Марчетић 2003: A. Marčetić, *Figure pripovedanja*, Narodna knjiga – Alfa, Beograd
24. Мартин 2016: V. Martin, *Novije teorije pripovedanja*, prevod M. Vladić Jovanov, Službeni glasnik, Beograd
25. Мацура 2018: С. Мацура, *Наративни лавиринт – у средишту*, Графид, Бања Лука
26. Меј 2006: М. Е. Меј, „Стварност у модерној приповеци", прев. П. Мирчетић, у *Београдски књижевни часопис*, бр. 4, Београд

27. Мелетински 1983: Е. М. Мелетински, *Поетика мита*, прев. Ј. Јанићијевић, Нолит, Београд
28. Микић 2000: Р. Микић, „Митопоетска прича и коментар” у *Коментар и приповедање. Прилози поетици приповедања у српској књижевности.* (ур. Д. Иванић), Центар за научни рад, Филолошки факултет, Београд (153−189)
29. Микић 2012: Р. Микић, „Функција приповедачких гласова у роману” у *Смрт спасиоца*, Р. Братић, Просвета: „Филип Вишњић”, Београд
30. Недић 2012: М. Недић, „Сумња у једнозначност или проза Радослава Братића” у *Књижевна и научна рецепција Братићевог дјела*, Просвета: „Филип Вишњић”, Београд
31. Норис 2012: Д. Норис, „Историја и мит у прози осамдесетих: приповетке Радослава Братића” у *Књижевна и научна рецепција Братићевог дјела*, Просвета: „Филип Вишњић”, Београд
32. Ораић-Толић 1990: D. Oraić-Tolić, *Teorija citatinosti*, Grafički zavod Hrvatske, Zagreb
33. Петковић 2006: Н. Петковић, „О типовима приповедања” у *Огледи из српске поетике*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд (57−73)
34. Половина 2000: Н. Половина, „Метасемантика коментара у наративно-уметничком тексту” у *Коментар и приповедање. Прилози поетици приповедања у српској књижевности.* (ур. Д. Иванић), Центар за научни рад, Филолошки факултет, Београд (191−228)
35. Принс 2011: Џ. Принс, *Наратолошки речник*, прев. Б. Миладинов, Службени гласник, Београд
36. Радић 2011: Ж. Радић Дувњак, *Аутобиографија, фикција и ја*, Службени гласник, Београд
37. Радоњић 2003: Г. Радоњић, *Вијенац приповиједака: гранични жанр у српској књижевности од педесетих до седамдесетих година XX вијека*, Просвета, Београд
38. Рибникар 1987: В. Рибникар, *Могућности приповедања: Огледи о новијој српској прози*, БИГЗ, Београд
39. Рикер 1993: P. Riker, *Vreme i priča*, prevod S. Miletić, A. Moralić, tom I, Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića, Sremski Karlovci – Novi Sad
40. Римон-Кенан 2007: Š. Rimon-Kenan, *Narativna proza*. *Savremena poetika*, prevod A. Stević, Narodna knjiga – Alfa, Beograd
41. Русе 1995: Ж. Русе, *Нарџис романописац: оглед о првом лицу у роману*, превод У. Новаковић, Издавачка књижарница Зорана Стојановића, Сремски Карловци – Нови Сад
42. Самарџија 2000: С. Самарџија, „Коментар и приповедање у усменој епици” у *Коментар и приповедање. Прилози поетици приповедања у српској књижевности.* (ур. Д. Иванић), Центар за научни рад, Филолошки факултет, Београд (19−60)
43. Солар 1989: M. Solar, *Teorija proze*, Sveučilišna naklada Liber, Zagreb
44. Тодоров 1986: C. Todorov, *Poetika*, prevod B. Jelić, M. Konstantinović, „Filip Višnjić”, Beograd
45. Тодоров 2010: C. Todorov, *Uvod u fantastičnu književnost*, prevod A. Mančić, Službeni glasnik, Beograd
46. Успенски 1979: B. A. Uspenski, *Poetika kompozicije. Semiotika ikone*, izbor i prevod N. Petković, Nolit, Beograd
47. Флакер 1983: A. Flaker, *Proza u trapericama*, Sveučilišna naklada Liber, Zagreb
48. Форстер 2002: Е. М. Форстер, *Аспекти романа*, прев. Н. Кољевић, Orpheus, Нови Сад
49. Фрај 2007: Н. Фрај, *Анатомија критике*, прев. Г. Раичевић, Орфеус, Нови Сад
50. Чајкановић 1994: В. Чајкановић, *Стара српска религија и митологија*, прир. В. Ђурић, Сабрана дела из српске религије и митологије, књ. 5, СКЗ: БИГЗ: Просвета: Партенон, Београд
51. Шевалије, Гербран 1983: J. Chevalier, A. Gheerbrant, *Rečnik simbola: mitovi, sni, običaji, geste, oblici, likovi, boje, brojevi*, prev. A. Buljan, Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb
52. Шукало 2012: М. Шукало, „Различити аспекти приповиједања” у *Књижевна и научна рецепција Братићевог дјела*, Просвета: „Филип Вишњић”, Београд
53. Phelan 2005: J. Phelan, *Living to tell about it: a rethoric and ethics of character narration*, Ithaca and London: Cornell University Press

4. циљеви истраживања

Циљеви

Основни циљ докторске дисертације мср Катарине Фуртуле јесте да подробном анализом

појединачних остварења Радослава Братића представи специфичности његовог приповедачког поступка; такође, да што прецизније одреди место овога писца у размерама српске књижевности из друге половине минулог столећа. Докторска дисертација „Проза Радослава Братића" ће настојати и да систематизује резултате до којих се у досадашњим тумачењима дошло (осврт на критичарску рецепцију), те да, користећи у анализи и експлицитно изнесене аутопоетичке ставове Р. Братића, пружи обухватнији поглед на његов целокупни прозни опус.

Хипотезе

Основна претпоставка од које се полази у истраживање темељи се на околности да је проза Радослава Братића, баш због чињенице да се он као писац огласио седамдесетих година прошлог века, омеђена двема групама аутора које су тада постојале на нашој књижевној сцени: групом аутора за чију је оријентацију Љубиша Јеремић сковао поетичку одредницу „проза новог стила", с једне, и, с друге стране, групом аутора која је следила развојне тежње одређене појмом постмодерна. За рад је значајна и претпоставка заснована на уверењу да је уметнички свет Р. Братића у себе упио и елементе из фолклорног фонда: митове, легенде, веровања.

5. очекивани резултати

Докторско истраживање мср Катарине Фуртуле би за резултат требало да има осветљење најважнијих одлика поетике приповедања Радослава Братића; затим, указивање на круг тема и мотива које је писац на уметнички и, у поетичком погледу, изразито функционалан начин активирао у својим делима; коначно, сачињену типологију приповедача. Надасве, очекује се да ће се у раду показати по чему је то проза Р. Братића јединствена у оквирима савремене српске књижевности.

6. план рада

Рад мср Катарине Фуртуле одвијаће се у неколико фаза. У првој фази биће дефинисан опсег и постављени проблеми истраживања, те извршен преглед литературе из области науке о књижевности и, по потреби, фолклористике и филозофије, ради исцртавања поузданог теоријског оквира у коме ће се проучавање прозе Радослава Братића кретати. Наредна фаза подразумева издвајање и анализирање најфреквентнијих мотива у Братићевој прози, уз осврт „на народне обичаје, митове и легенде, али и на идолошки слој дјела". Трећа фаза подразумева одређивање корпуса Братићевих дела која ће постати предметом докторске дисертације. Затим, иде се корак даље и прелази на детаљну анализу положаја које приповедачи у романима и збиркама приповедака заузимају; уза све сличности, истичу се и несумњиве разлике међу њима, те пружа увид у начине структурирања наративног текста. У четвртој фази пажња се усмерава на књиге *Шехерезадин љубавник* и *Писац и документ*. Напослетку, утврђују се тачке додира са претходно објављеним уметничким делима и указује се на важност аутопоетичких ставова једног писца за тумачење не само властитог дела него и дела других писаца, у поетичком смислу, његових сродника.

7. методе истраживања

Прозни корпус Радослава Братића собом призива примену тзв. спољашњег, али и унутрашњег приступа проучавању појединачних остварења. Када је о унутрашњем приступу реч, делима ће се прилазити посебно са структуралистичког становишта (а „структурализам подразумијева два начина сагледавања књижевноумјетничког текста: као цјелине сачињене из дијелова и као цјелине састављене из слојева, планова или нивоа"), док би савремена теорија прозе/наратологија требало да обезбеди одговарајућу научну терминологију. Добар део истраживања заснивaће се и на достигнућима теорије рецепције, нарочито приликом осврта на аутопоетичку књигу *Шехерезадин љубавник.* Поред наведених метода, мср К. Фуртула ће користити и психолошки метод, у жељи да испита у којој мери је писац у своја дела уносио „лично несвјесно, односно колективно несвјесно", другачије казано, да испита богат и сложен унутрашњи свет Братићевих књижевних јунака, као и систем мотивације њихових поступака.

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ КАНДИДАТА: Кликните да бисте почели унос текста.

НАПОМЕНА: Кликните да бисте почели унос текста.

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да је мср Катарина Фуртула подобан за израду докторске дисертације.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у области српска књижевност.

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је проф. др Милан Алексић подобан за ментора предложене докторске дисертације.

На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидата мср Катарине Фуртуле и предложене теме докторске дисертације „Проза Радослава Братића" а да се за ментора именује др Милан Алексић, ванредни професор Филолошког факултета у Београду.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1.

2.

3.